

ชื่อ นายแสน กิรินวนันท์
คุณวุฒิพนธ์สาขาวิชาการบริหารสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2557

ชื่อเรื่อง กระบวนการสร้างความเข้มแข็งสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีน
กรณีศึกษาชุมชนโป้เบ๊
(PROCESS OF COMMUNITY WELFARE ON CHINESE'S IDENTITY IN CASE OF
BOBAE)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาถึงกระบวนการสร้างความเข้มแข็งสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีน โดยอาศัยการศึกษาชุมชนชาวจีนโป้เบ๊ อันเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งทางด้านสวัสดิการชุมชน กระทั่งความเข้มแข็งของสวัสดิการชุมชนได้สร้างให้ชุมชนชาวจีนโป้เบ๊กลายเป็นชุมชนที่มีความเป็นอยู่ที่ดีและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมระหว่างสมาชิกภายในชุมชนได้จริง

จากการศึกษาทั้งหมด พบว่า ชุมชนชาวจีนโป้เบ๊ได้อาศัยอัตลักษณ์ความเป็นจีนในมิติต่างๆ ตามห้วงระยะเวลาที่แตกต่างสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิกชุมชนชาวจีนโป้เบ๊ผ่านระบบสวัสดิการชุมชน ซึ่งรูปแบบสวัสดิการชุมชนชาวจีนโป้เบ๊มีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก เช่น สวัสดิการชุมชนเหล่านั้นมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมเพื่อช่วยเหลือกันเองระหว่างสมาชิกชุมชน ทำให้สมาชิกชุมชนโป้เบ๊สามารถพึ่งพากันเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากภาครัฐมากนัก ซึ่งรูปแบบสวัสดิการชุมชนของชุมชนโป้เบ๊คงอยู่อย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน อันแสดงถึงอัตลักษณ์ของชาวจีนอย่างชุมชนโป้เบ๊ได้อย่างชัดเจนและตอบสนองความต้องการของสมาชิกชาวจีนภายในชุมชนโป้เบ๊ได้เป็นอย่างดี

สำหรับชาวจีนโป้เบ๊ได้อพยพมารวมกลุ่มภายในประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2470 เป็นต้นมา แต่ช่วงเวลาแรกชาวจีนโป้เบ๊ยังไม่ได้มีความเป็นอยู่ที่ดีสักเท่าใด กระทั่งปี พ.ศ.2489 เป็นต้นมา ชาวจีนโป้เบ๊ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการค้ำจุนการค้ำบนพื้นดินกลายมาเป็นการค้ำบนอาคารพาณิชย์

ซึ่งตั้งแต่ปี พ.ศ.2470-พ.ศ.2489 เป็นต้นมา ชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลได้อาศัยอัตลักษณ์ความเป็นจีนมิติต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มหรือกระบวนการเครือข่ายแบบกลุ่มเครือญาติและกลุ่มผู้นำอาวุโสภายในตระกูล (แซ่) เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นผ่านรูปแบบสวัสดิการชุมชน ซึ่งรูปแบบสวัสดิการชุมชนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในยุคแรกก็ยังคงอยู่ภายใต้อัตลักษณ์ความเป็นจีน เช่น ระบบการ ใ้วสินค้าหรือระบบแซ่ เป็นต้น

กระทั่งปี พ.ศ.2490 เป็นต้นมา กลุ่มผู้นำชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลได้เป็นหัวใจสำคัญในการอัญเชิญปึงเถ่ากงมาจากทรวงวาด ซึ่งชาวจีนภายในชุมชนโพ้นทะเลได้ประยุกต์อัตลักษณ์ความเป็นจีนสร้างกระบวนการจิตวิญญาณและกลุ่มผู้นำผ่านระบบศาลเจ้า ทำให้ศาลเจ้าปึงเถ่ากงกลายเป็นสถาบันหลักหนึ่งภายในชุมชนโพ้นทะเลที่สร้างรูปแบบสวัสดิการชุมชนมิติต่างๆ ทั้งมิติทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ นันทนาการ ความปลอดภัย ฯลฯ จนชุมชนโพ้นทะเลกลายเป็นชุมชนที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง กล่าวได้ว่าศาลเจ้าปึงเถ่ากงถือเป็นกลไกและกระบวนการสำคัญหนึ่งที่สร้างความเป็นอยู่ที่ดีและสร้างความเข้มแข็งในมิติต่างๆ แก่ชุมชนโพ้นทะเลนั่นเอง

สุดท้ายเมื่อปี พ.ศ.2526 เป็นต้นมา ชุมชนชาวจีนโพ้นทะเลได้เกิดการรวมกลุ่มของสมาชิกชาวจีนโพ้นทะเลรุ่นใหม่ขึ้นที่เริ่มมองเห็น โอกาสทางการค้าส่งเสื้อผ้าไปยังต่างประเทศ จึงได้อาศัยกลไกการรวมกลุ่มระหว่างกลุ่มเครือญาติและร้านค้าภายในชุมชนโพ้นทะเลเกิดเป็นกระบวนการสร้างทางด้านการเศรษฐกิจและสังคมและกลุ่มผู้นำ เกิดเป็นสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลที่มีวัตถุประสงค์สำคัญในการอำนวยความสะดวกแก่สมาชิกของสมาคมด้านการส่งออกไปยังต่างประเทศให้ได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการเป็นตัวแทนของสมาชิกภายในสมาคม เพื่อติดต่อสื่อสารกับทางราชการหรือหน่วยงานของภาครัฐ เพื่อให้เกิดพลังและความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร กระทั่งสร้างประโยชน์และความได้เปรียบแก่สมาชิกภายในสมาคมชาวจีนโพ้นทะเลได้มากกว่าร้านค้าส่งเสื้อผ้าทั่วไปที่ค้าขายแต่เพียงลำพังหรือไม่มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเช่นสมาคมชาวจีนโพ้นทะเล เป็นต้น

สำหรับผู้วิจัยได้สร้างข้อเสนอแนะ 2 มิติ คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ 1) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนแก่ภาคประชาชนหรือภาคชุมชนร่วมกันสร้างระบบสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิกชุมชนเนื่องจากสวัสดิการชุมชนที่มีความเข้มแข็งสามารถสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิกชุมชนได้จริงโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยการพึ่งพาจากภาครัฐ อีกทั้งสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกชุมชนได้อย่างตรงความต้องการและรวดเร็ว 2) ภาครัฐควรสนับสนุนให้ภาคประชาชนและภาค

ชุมชนเกิดการสร้างเครือข่ายระหว่างสมาชิกชุมชนทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการขึ้น เนื่องจากการรวมกลุ่มให้เกิดเครือข่ายสมาชิกชุมชนสามารถสร้างพลังและความได้เปรียบทางด้านแข่งขันหรือต่อรองกับคู่ค้าและภาครัฐได้เป็นอย่างดี 3) ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเพิ่มศักยภาพและสร้างกลุ่มผู้นำที่มีคุณภาพภายในชุมชนหรือสังคม เนื่องจากกลุ่มผู้นำถือเป็นกลไกสำคัญในชุมชนต่างๆ ในการบริหารจัดการแต่ละชุมชน ซึ่งชุมชนที่มักประสบความสำเร็จในมิติต่างๆ ล้วนเป็นชุมชนที่มีกลุ่มผู้นำเข้มแข็งทั้งสิ้น 4) ภาครัฐควรสนับสนุนให้แต่ละชุมชนแสวงหาหรือประยุกต์ทุนทางสังคมของแต่ละสังคม รวมถึงสร้างทุนทางสังคมขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน เพื่อสร้างรูปแบบสวัสดิการชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนขึ้น

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ 1) สำหรับชุมชนชาวจีนควรอาศัยอัตลักษณ์ความเป็นจีน เช่น การรวมกลุ่มผ่านระบบศาลเจ้าหรือสมาคมชาวจีนต่างๆ เป็นส่วนสำคัญในการดึงการมีส่วนร่วมและสร้างกิจกรรมระหว่างสมาชิกชุมชนภายใต้รูปแบบสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและสร้างรายได้เปรียบจากกลุ่มผลประโยชน์ของตนเอง 2) การใช้หลักความเป็นธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิกชุมชน

Abstract

The objectives of this thesis are studying to the processes of strengthen community welfare on Chinese Identity in case of Bobae Community, because of the strength in community welfare of Bobae could make well-being and decrease social gap for them eventually.

For this thesis has been found that Bobae community applied any kinds of Chinese Identity in the differential time to make the Strengthen Community welfare, which everyone could know in terms of helping each other, the member participation, remain continuously from the past until now.

The Chinese emigrated to Bobae and gathered together in 1927. In the first period they didn't get well-being, therefore they initiated to use Chinese Identity as Elder leadership and the process of Kinship's Network in the terms of the Strengthen Community welfare to make well-being for example Share, Exchanging the textile goods, etc.

Until in 1947, The leaders of bobae, became an important mechanism, took Pueng thao kong Shrine from Songwat Road and applied with these Chinese Identities to created the process of spiritual and the goodness leaders. Which the shrine became the most important informal Cultural institution in Bobae, and provided many kinds of community welfare like Safety welfare, Recreation welfare, Economically welfare, etc. Finally the community welfare by the Shrine could pull the participation out from the members in Bobae and helped each other without the helping from the government to make the strengthen community welfare to created well-being and the strength in any dimensions of Bobae.

At last, in 1983 the new generation of Bobae members initiated to find out the new channel of trading to export the textile and fabric goods for the foreign country, therefore they applied the Chinese Identity at once to gather the members in Bobae together in the name of **“The BoBae Garment Association”** to make more benefits in the purpose of the representative for Bobae members to contact with the government officers and the foreigners.

When the members in Bobae became a big association, they would make more power and take advantages more than each member.

There are 2 types of recommendation for this thesis. The first is Policy Recommendation, and the second is Operation Recommendation. For examples of the policy recommendation, 1) The government should support the people or public sectors to provide community welfare, because the strength community welfare could make well-being to those communities successful. 2) The government should support the people or public sectors to create networks of civic engagement, because the networks can make more power and take advantages in competition or bargaining with the foreigners, government officers. 3) The government should support the people or public sectors to improve the potential of the leaders or seeking the efficiency leaders, because leaders are one of the greatest mechanism to improve any communities and community welfare. 4) The government should support the people or public sectors to seek and apply social capital, including create the new social capital which appropriate with their identity in each community for the strengthen community welfare.

For examples of the operation recommendation, 1) The Chinese community should apply the Chinese identity as the shrines, the Chinese associations to make good relations between Chinese or pull the participation out of the members to provide community welfare. 2) Using Social justice in the process of community welfare to decrease social inequality and make well-being finally.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ชื่อเรื่อง : กระบวนการสร้างความเข้มแข็งสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีน
กรณีศึกษาชุมชนโป้เบ๊

Topic : PROCESS OF COMMUNITY WELFARE ON CHINESE'S IDENTITY IN CASE OF BOBAE

คำสำคัญ : ทูตทางสังคม

Key Words : Social Capital

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนโป้เบ๊หรือตลาดโป้เบ๊ของชาวจีนที่คนส่วนใหญ่รู้จักในปัจจุบันนี้ ถือว่าโป้เบ๊เป็นชุมชนที่ชาวจีนจำนวนมากอาศัยอยู่ โดยชุมชนแห่งนี้เริ่มก่อตัวตั้งแต่ พ.ศ.2470 ซึ่งชื่อโป้เบ๊นี้เป็นชื่อที่เรียกเพี้ยนจากคำว่า “บั้งเบ้ง” ของคนไทยในสมัยอดีต เนื่องจากว่าขณะที่โป้เบ๊แห่งนี้เป็นเพียงตลาดขายเสื้อผ้าเก่าที่ไม่ได้มีผู้ใคร่รู้จักมากนัก ผู้คนในสมัยนั้นมักรู้จักพื้นที่แห่งนี้ว่าเป็นเพียงพื้นที่ส่วนหนึ่งของวัดบรมนิวาสเท่านั้น ขณะที่ชาวจีนค้าขายเสื้อผ้าบริเวณนั้นมักพูดคุยหรือเรียกลูกค้าเสียงดังหนวกหูแก่ผู้คนที่ผ่านบริเวณนั้น จนคนส่วนใหญ่เรียกขานตลาดดังกล่าวว่าตลาดบั้งเบ้ง (บุญยง ชื่นสุวิมล, 2551 : 43-87) แต่ปัจจุบันตลาดโป้เบ๊ได้มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจจนกลายเป็นศูนย์รวมทางการค้าที่มีมูลค่าการค้าทางด้านเสื้อผ้าสูงที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ

	มูลค่าเสื้อผ้าสำเร็จรูป	จำนวนผู้ประกอบการ	ส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด
โป้เบ๊	30,000 ล้านบาท	3,000 ราย	40%
ประตู่หน้า	9,000 ล้านบาท	2,000 ราย	12%

ตารางที่ 1.1 ตารางการเปรียบเทียบมูลค่าเฉลี่ยการค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปภายในประเทศ

จากตารางข้างต้น พบว่า ปัจจุบันมีสถานที่ขายเสื้อผ้าขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ได้แก่ โบบี้เบ้ ประตูน้า เป็นต้น แต่โบบี้เบ้ถือเป็นสถานที่ค้าส่งเสื้อผ้าที่มีมูลค่าเสื้อผ้าสำเร็จรูปสูงสุด และจำนวนผู้ประกอบการสูงสุดภายในประเทศไทย นอกจากนี้ตลาดโบบี้เบ้ยังเป็นตลาดการค้าทางด้านเสื้อผ้าแห่งแรกของประเทศไทย กล่าวได้ว่า โบบี้เบ้เป็นพื้นที่ค้าส่งเสื้อผ้าแห่งแรกของประเทศไทยอยู่คู่กับประเทศไทยมากกว่า 80 ปี โดยตั้งแต่ก่อตั้งชุมชนกระทั่งปัจจุบันพื้นที่โบบี้เบ้นั้นมีแต่การขยายตัวของเศรษฐกิจภายในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น ตั้งแต่มีร้านค้าไม่กักร้านที่ค้าขายเสื้อผ้า กลายเป็นว่าพื้นที่ทั้งหมดของโบบี้เบ้กลับหันมาค้าขายเสื้อผ้าทั้งหมด อันแสดงถึงการเจริญเติบโตและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน โบบี้เบ้ได้เป็นอย่างดี แม้บางครั้งเศรษฐกิจอาจซบเซาลงไปบ้าง แต่โดยรวมถือว่าการค้าภายใน โบบี้เบ้ก็มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ กระทั่งปี พ.ศ.2538 ได้เกิดโบบี้เบ้ทาวเวอร์ขึ้น เนื่องจากพื้นที่เดิมของโบบี้เบ้นั้นไม่สามารถขยายออกไปทางใดได้ จึงได้เกิดการสร้างอาคาร โบบี้เบ้ทาวเวอร์ขึ้น เพื่อสนองตอบความต้องการทางด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ภายในโบบี้เบ้ อันแสดงถึงความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของโบบี้เบ้ขณะนั้นได้เป็นอย่างดี ซึ่งโบบี้เบ้ทาวเวอร์ถือเป็นศูนย์กลางการค้าส่งเสื้อผ้าขนาดใหญ่ที่เป็นตึกหรืออาคารสูงแห่งแรกของบริเวณนั้น โดยโบบี้เบ้ทาวเวอร์ ประกอบด้วย อาคารพาณิชย์ อาคารห้องชุดจำนวน 629 หน่วย โรงแรมจำนวน 310 ห้อง รวมกันกลายเป็นโบบี้เบ้ทาวเวอร์ในที่สุด ทำให้พื้นที่บริเวณนั้นเกิดรายได้เพิ่มมากขึ้นจำนวนมาก ขณะเดียวกันพื้นที่บริเวณนั้นเมื่อมีการประกอบการเพิ่มมากขึ้น ก็จำเป็นต้องมีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น กลายเป็นพื้นที่หนึ่งที่ตั้งสร้างรายได้แก่แรงงานจำนวนมาก โดยในพ.ศ.2555 พื้นที่โบบี้เบ้มีผู้ประกอบการอยู่ประมาณ 3,000 ราย แต่ละปีมียอดขายรวมประมาณ 30,000 ล้านบาท แบ่งเป็น ยอดส่งออกต่างประเทศประมาณร้อยละ 40 (12,000 ล้านบาท) ขณะที่ตลาดต่างประเทศอันเป็นลูกค้าหลักของโบบี้เบ้นั้น คือ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ตามลำดับ ขณะที่อีกร้อยละ 60 (18,000 ล้านบาท) เป็นยอดส่งขายภายในประเทศ ต่อมาเมื่อมีการเปรียบเทียบกับสถานที่ประกอบการด้านเสื้อผ้าเหมือนกันอย่างประตูน้าจะพบว่าประตูน้ามีผู้ประกอบการรายย่อยประมาณ 2,000 ราย มีมูลค่าการค้าประมาณ 9,000 ล้านบาท (<http://info.gotomanager.com/news/details.aspx?id=4724>) ฉะนั้นกล่าวได้ว่าแม้กระทั่งปัจจุบัน โบบี้เบ้ยังคงเป็นสถานที่ค้าส่งเสื้อผ้าที่มีมูลค่าการค้าสูงสุดในประเทศตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน ถือเป็นศูนย์กลางรวมทางเศรษฐกิจเรื่องเสื้อผ้าระดับประเทศที่สำคัญที่สุดตลาดหนึ่งของประเทศไทยเลยทีเดียว

นอกจากนี้เมื่อหันมาพิจารณาเกี่ยวกับมิติทางด้านสังคมและวัฒนธรรมภายในไบบี๋ จะพบว่า ภายในชุมชนไบบี๋แห่งนี้ก็ยังคงมีความเข้มแข็งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอยู่มาก ซึ่งภายในชุมชนไบบี๋นั้นผู้คนส่วนใหญ่ยังพูดจาระหว่างกันเองด้วยภาษาจีนแต้จิ๋ว เมื่อใดที่ผู้คนพูดจากับผู้คนภายในไบบี๋ด้วยภาษาจีนแต้จิ๋ว ชาวจีนไบบี๋ก็รู้สึกว่าคุณคนเหล่านั้นเสมือนเป็นพวกพ้องของตนเองหรือภายในตลาดไบบี๋จะถูกแบ่งออกเป็น 5 สะพานด้วยกัน ซึ่งท้ายตลาดทั้ง 5 สะพานนั้นจะมีศาลเจ้าปึงเถ่ากงอยู่ทุกสะพาน เพื่อดูแล ปกป้องความเป็นอยู่และช่วยเหลือเป็นกำลังใจทางการค้าให้แก่ชาวจีนไบบี๋มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านต่างๆ ตามความเชื่อของชาวจีนไบบี๋ นอกจากนี้ชาวจีนไบบี๋ยังคงขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของชาวจีนอย่างเคร่งครัด แม้บางประเพณีอาจสูญหายไปบ้างตามกาลเวลา แต่ยังถือว่าชาวจีนไบบี๋มีความเข้มข้นทางสังคมและวัฒนธรรม บนอัตลักษณ์ความเป็นจีนที่สูงเป็นอย่างมาก

ท้ายสุดเมื่อหันมาพิจารณามิติทางการเมืองการปกครอง จะพบว่า ภายในไบบี๋ชุมชนไบบี๋นั้น มีองค์กรที่ดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกภายในชุมชนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพิงราชการแต่ประการใด โดยองค์กรหนึ่งเป็นองค์กรที่ไม่เป็นทางการและอยู่ร่วมกับชุมชน ตั้งแต่ก่อตั้งชุมชน ได้แก่ สำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากง ขณะที่อีกหน่วยงานหนึ่งเป็นหน่วยงานที่มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายคอยดูแลสมาชิกภายในชุมชนในมิติทางด้านเศรษฐกิจ คือ สมาคมชาวไบบี๋นั่นเอง โดยองค์กรทั้งสององค์กรจะเป็นหน่วยงานที่คอยดูแลความสงบสุขระหว่างสมาชิกภายในชุมชน ซึ่งภายในไบบี๋องค์กรเหล่านี้ ยังคงสอดแทรกอัตลักษณ์ความเป็นจีนไว้มากมาย เช่น ระบบอาวุโส ระบบเครือญาติ (แซ่) ความไว้วางใจต่อผู้นำ การสร้างเครือข่ายของชาวจีนไบบี๋ เป็นต้น จนเกิดเป็นข้อสังเกตขึ้นมาว่าผู้คนส่วนใหญ่รู้จักไบบี๋แต่เพียงมิติความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่แท้จริงแล้วภายในชุมชนไบบี๋ยังคงมีความเข้มแข็งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และการเมืองการปกครองบนอัตลักษณ์ความเป็นจีนอยู่ นอกจากนี้ภายในไบบี๋ยังมีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของชาวจีนไบบี๋ได้มีการร่วมมือร่วมใจสร้างรูปแบบการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกภายในชุมชนหรือรูปแบบสวัสดิการชุมชนขึ้นมา เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิก ซึ่งรูปแบบสวัสดิการชุมชนที่เกิดขึ้นภายในไบบี๋นั้นยังคงแฝงไปด้วยอัตลักษณ์ความเป็นจีนอยู่เสมอ จนกลายเป็นข้อสงสัยว่าสิ่งใดคืออัตลักษณ์ความเป็นจีน มีความสัมพันธ์เช่นใดกับกลไก กระบวนการที่เกิดขึ้นในการสร้างสวัสดิการชุมชนจนทำให้ตลาดไบบี๋ยืนหยัดและพัฒนากระทั่งกลายเป็นไบบี๋ที่สมาชิกสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเองได้อย่างที่ทุกคนรู้จักทุกวันนี้ ซึ่งต่อไปนี้ผู้วิจัยจะอธิบายให้เห็นภาพในบทต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงความสำคัญของอัตลักษณ์ความเป็นจีนต่อการสร้างสวัสดิการชุมชนและรูปแบบสวัสดิการชุมชนภายในชุมชน โป้เป๋

2.2 เพื่อศึกษาถึงอัตลักษณ์ความเป็นจีน อันส่งผลต่อกลไกหรือกระบวนการสร้างความเข้มแข็งสวัสดิการชุมชน กระทั่งสมาชิกชุมชนชาวจีน โป้เป๋สามารถลดความเหลื่อมล้ำระหว่างสมาชิกชุมชน ตลอดจนสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิกชุมชนชาวจีนภายใต้รูปแบบสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีนตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน

3. คำถามการวิจัย

3.1 อัตลักษณ์ความเป็นจีนส่งผลต่อการสร้างสวัสดิการชุมชนภายในชุมชน โป้เป๋อย่างไร และสามารถจัดเป็นรูปแบบสวัสดิการชุมชนได้อย่างไร

3.2 อัตลักษณ์ความเป็นจีนได้ส่งผลต่อกลไกหรือกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของสวัสดิการชุมชน โป้เป๋อย่างไร

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 พื้นที่การศึกษา

พื้นที่ย่าน โป้เป๋ ตั้งอยู่บนจุดตัดของคลองมหานาคและคลองผดุงกรุงเกษมกับถนนกรุงเกษม กล่าวคือ อยู่ในช่วงถนนตั้งแต่แยกกษัตริย์ศึกหรือถนนกรุงเกษมตัดถนนบำรุงเมืองไปจนถึงแยกสะพานขาว กระทั่งถนนกรุงเกษมตัดกับถนนหลานหลวง บริเวณตรอกธรรมาทั้งหมด

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การสัมภาษณ์เป็นแบบเชิงลึก โดยมุ่งเน้นการสัมภาษณ์กรรมการขององค์กรอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่น สมาคมโป้เป๋และสำนักงานศาลเจ้าปืงเถ่ากงเป็นหลัก รวมถึงสมาชิกชุมชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมหรือศาลเจ้าตามงานเทศกาลต่างๆ เพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของงานวิจัยครั้งนี้ เช่น งานเทศกาลง่วนเซียว งานวันขอบคุณพระเจ้า เป็นต้น

4.3 ระยะเวลาในการวิจัย

การศึกษาวิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน คือ การศึกษาข้อมูลทางด้านเอกสารเพื่อศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของชุมชนตั้งแต่ พ.ศ.2470 จนถึงปัจจุบัน โดย พ.ศ.2470 นั้นเป็นปีที่มีการก่อตั้งชุมชน โป้เบ้ขึ้นมา เพื่อทำความเข้าใจถึงพลวัตทางอัตลักษณ์ของชาวจีนโป้เบ้ กระบวนการและสวัสดิการชุมชนตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน ส่วนที่สองจะเป็นการสัมภาษณ์กรรมการศาลเจ้าและกรรมการสมาคมชาวโป้เบ้ ขณะที่ส่วนที่สามเป็นระยะเวลาที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นระยะเวลาประมาณ 15 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่ 15 มกราคม 2557-31 มีนาคม 2558 โดยระยะเวลาในการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าไปสังเกตการณ์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อทำความเข้าใจถึงกลไก กระบวนการ และสวัสดิการชุมชนของชุมชน โป้เบ้ตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน

5. วิธีการศึกษา

การศึกษากระบวนการสร้างความเข้มแข็งสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีนกรณีศึกษาชุมชน โป้เบ้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นการบรรยายและวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อหาข้อสรุปในเชิงอุปนัย (Inductive) ซึ่งนำวิธีและเครื่องมือการศึกษาหลายวิธีเข้ามาประกอบกัน ทั้งการค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น บทความวิชาการ บทความวิจัย รายงานการวิจัย และเอกสารข้อมูล จากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงประกอบการบรรยายและอภิปรายเนื้อหา ตลอดจนนำมาใช้สร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ รวมถึงการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกตการณ์ (Observation) และการมีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมของทางสมาคมชาวโป้เบ้และศาลเจ้าปึงเถ่ากงประจำชุมชน โป้เบ้ จากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างกลุ่มผู้นำภายในชุมชนจากสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงและสมาคมชาวโป้เบ้ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบกับกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องซึ่งจะนำมาสู่ข้อค้นพบอันเป็นข้อสรุปที่มีความถูกต้องทางวิชาการ

6. ผลการศึกษา

อัตลักษณ์ความเป็นจีนภายในชุมชนโบ๊เบ๊ คือ ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นจีนอันเป็นลักษณะเด่นภายในชุมชนโบ๊เบ๊ โดยภายในชุมชนโบ๊เบ๊มีลักษณะเด่นที่แสดงถึงความเป็นจีนมากมายหลากหลายมิติ สามารถกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ความเป็นจีนภายในชุมชนโบ๊เบ๊แบ่งได้ 3 มิติ ได้แก่

6.1 อัตลักษณ์ความเป็นจีนของชาวจีนทั้งหมด คือ อัตลักษณ์ที่ชาวจีนทั่วประเทศจีนปฏิบัติหรือเชื่อในสิ่งนี้เหมือนกันหมด ได้แก่ ความเชื่อทางด้านแนวคิด ปรัชญาต่างๆ อย่างเช่น ลัทธิเต๋า ที่เน้นพิธีกรรมต่างๆ ของการกราบไหว้เทพเจ้าหรือการเน้นการกลับสู่ธรรมชาติ ส่วนขงจื้อจะมุ่งเน้นที่ระบบความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในสังคม อันเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง พ่อแม่กับลูก ฯลฯ และพุทธนิกายมหายานซึ่งมุ่งเน้นปรัชญาการเสียดสัจจนเกิดพิธีกรรมต่างๆ ตามมา เช่น เทศกาลกินเจ เป็นต้น รวมถึงประเพณีต่างๆ ของชาวจีนที่เกิดขึ้นตามแนวคิดปรัชญาของชาวจีนตั้งแต่เกิดจนถึงตายตั้งแต่พิธีเกิด พิธีการช่วงเจริญเติบโต พิธีงานแต่งงานแบบจีน พิธีงานศพ(กงเต็ก) เป็นต้น รวมถึงวันสำคัญต่างๆ ของชาวจีนทั่วไปที่ทั่วประเทศ ยึดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ เช่น วันตรุษจีน วันสารทจีน วันเซ็งเม้ง วันไหว้พระจันทร์ เป็นต้น

6.2 อัตลักษณ์ความเชื่อของชาวจีนแต่จิว กล่าวได้ว่า อัตลักษณ์ประเภทนี้เป็นอัตลักษณ์ของชาวจีนประจำถิ่น ทั้งรูปแบบการใช้ชีวิตพื้นฐานของชาวจีน การประกอบอาชีพ เนื่องจากชาวจีนแต่ละถิ่นฐานจะมีการประกอบอาชีพหรือความถนัดในการประกอบอาชีพแตกต่างกันออกไป โดยชาวจีนแต่จิวจะถนัดการค้าขายเป็นหลัก ฉะนั้นเมื่อก้าวมาสู่ประเทศไทย ชาวจีนแต่จิวส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านการค้าขายเป็นหลักนั่นเอง รวมถึงความเชื่อภาษาเฉพาะถิ่นของชาวจีนประเภทหรือกลุ่มต่างๆ ก็จะมี ความแตกต่างกันออกไป โดยชาวจีนที่อพยพเข้ามายังประเทศไทยนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม คือ ชาวจีนแต่จิว ชาวจีนกวางตุ้ง ชาวจีนฮากกา (จินแคะ) จินฮกเกี้ยน จินไหหลำ ซึ่งแท้จริงแล้วทั้ง 5 กลุ่มคือจีนใต้ทั้งหมด โดยพื้นที่ของชาวจีนทั้ง 5 กลุ่มถือว่าอยู่บริเวณใกล้เคียงกันหรือติดกันนั่นเอง แต่เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ไพศาล ฉะนั้นแม้แต่ละพื้นที่จะมีอาณาเขตที่ติดกัน แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละพื้นที่จึงความแตกต่างกันอยู่ รวมถึงภาษาถิ่นหรือวัฒนธรรม ความเชื่อก็จะมี ความแตกต่างกันอยู่พอสมควร โดยชาวจีนโบ๊เบ๊เป็นการรวมกลุ่มของชาวจีนแต่จิวเสียเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นวัฒนธรรมย่อยหรือ

อัตลักษณ์ของสมาชิกภายในชุมชน โป้เบ๊จึงเป็นอัตลักษณ์ของชาวจีนแต่จิวอีกด้วย เช่น การพูดภาษาแต่จิว แม้ประเทศจีนจะมีภาษาจีนกลางเป็นภาษากลางของประเทศ แต่หากเป็นชาวจีน โป้เบ๊แล้วเกือบทั้งหมดจะพูดแต่ภาษาแต่จิว ไม่พูดภาษาจีนกลางแต่ประการใดหรือแชนต่างๆ ก็จะบอกถึงที่มาของชาวจีนคนนั้นๆ ได้ เช่น แชนหวังในภาษาจีนกลางหรือแชนเฮ้ง ในภาษาแต่จิว หากตอบไปว่าแชนเฮ้ง ชาวจีน โป้เบ๊จะเข้าใจในทันทีว่าเป็นจีนแต่จิวเหมือนกันหรือรู้สึกว่าเป็นพวกพ้องของตนเอง เช่นเดียวกัน รวมถึงความเชื่อทางด้านเทพเจ้าของชาวจีนถิ่นต่างๆ ก็จะมี ความแตกต่างกันอยู่ โดยชาวจีนแต่จิวมีนิสัยพื้นฐานเป็นผู้ชอบทางด้านการค้าขาย ฉะนั้นเทพเจ้าที่ชาวจีนนับถือจะเป็นเทพเจ้าที่เกี่ยวกับการค้าขายหรือมีชื่อเป็นภาษาแต่จิว เช่น ปิงเถ่ากงหรือเจ้าพ่อเสือ เป็นต้น ฉะนั้นอัตลักษณ์ความเป็นจีนของชาวจีน โป้เบ๊จึงกล่าวได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของชาวจีนแต่จิวนั่นเอง

สำหรับความเข้มข้นของอัตลักษณ์ความเป็นจีนนั้นสัมพันธ์กับประเด็นหลักคือสภาพแวดล้อมหรือโครงสร้างหลักของบุคคล ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน โรงเรียน สังคมของบุคคลๆ นั้นว่าจะสั่งสอนหรือหล่อหลอมให้บุคคลรู้สึกถึงอัตลักษณ์ความเป็นจีนมากสักเท่าใด ซึ่งแต่ละคนจะรู้สึกและรับรู้แตกต่างกันออกไปตามปัจจัยที่แตกต่างกันหรือการรับรู้ซึ่งแตกต่างกันออกไป รวมถึงรูปแบบกิจกรรมต่างๆ และประสบการณ์ที่สั่งสมเอาไว้ เช่น การกราบไหว้บรรพบุรุษตามเทศกาลต่างๆ ทั้งวันตรุษจีน วันเซ็งเม้ง ฯลฯ หรือการฝึกภาษาจีน ก็จะทำให้ชาวจีนคนนั้นมีอัตลักษณ์ความเป็นจีนเข้มข้นกว่าผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ นั้นเอง ซึ่งทางผู้วิจัยได้ศึกษาถึงอัตลักษณ์ความเป็นจีนผ่านสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในชุมชน ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทั้งรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี การช่วยเหลือกันเกื้อกูลระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและรูปแบบสวัสดิการชุมชนของโป้เบ๊ กล่าวคือ ภายในชุมชน โป้เบ๊มีรูปแบบการช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกภายในชุมชนผ่านรูปแบบกิจกรรมต่างๆ ทั้งรูปแบบกลุ่มสมาชิกช่วยเหลือระหว่างกันเองภายในกลุ่มเครือญาติหรือรูปแบบการช่วยเหลือช่วยเหลือกัน โดยมีองค์กรของชุมชนเป็นตัวกลางในการจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งองค์กรต่างๆ จะจัดรูปแบบสวัสดิการชุมชน ซึ่งสอดคล้องและตอบสนองกับความต้องการของสมาชิกภายในชุมชน สำหรับองค์กรภายในชุมชน โป้เบ๊สามารถแบ่งได้เป็น 2 องค์กร คือ สำนักงานศาลเจ้าปิงเถ่ากง และสมาคมชาวโป้เบ๊ ซึ่งมีความแตกต่างทั้งด้านรูปแบบและจุดประสงค์ของการจัดสวัสดิการชุมชน จนผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์และสรุปเป็นรูปแบบของสวัสดิการชุมชนบนอัตลักษณ์ความเป็นจีนภายในชุมชนโป้เบ๊มิติต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

6.2.1 รูปแบบสวัสดิการชุมชนที่ไม่ต้องสมทบ ภายในชุมชนโป้เป้มีการสร้างรูปแบบสวัสดิการชุมชนที่เป็นรูปแบบที่สมาชิกภายในชุมชนช่วยเหลือกันเองระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มย่อยของชุมชนหรือองค์กรของชุมชน อย่างสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงให้ความช่วยเหลือสมาชิกภายในชุมชน โดยสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงเป็นองค์กรแรกของสมาชิกภายในชุมชนโป้เป้ ถูกสร้างขึ้นจากความนับถือและความศรัทธาในองค์ปึงเถ่ากง อันเป็นเทพของชาวจีนแต่จิวนั่นเอง โดยการนำเอาปึงเถ่ากงมาเป็นศูนย์กลางของการสร้างสวัสดิการชุมชนถือเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของชาวจีนแต่จิวเลยทีเดียว โดยผู้ที่เข้าร่วมกับรูปแบบสวัสดิการชุมชนของศาลเจ้าปึงเถ่ากง จะอยู่ภายใต้กฎจารีตและกฏศีลธรรมของชาวจีน จนชาวจีนเหล่านั้นเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดต่อเทพเจ้า ขณะเดียวกันหากกระทำความผิด ก็จะถูกวิธีการแทรกแซงจากสมาชิกภายในชุมชน จนชาวจีนโดยทั่วไปไม่กล้ากระทำความผิดต่อศาลเจ้าและชุมชน ซึ่งการบริหารงานภายใต้ศาลเจ้าเป็นการทำสาธารณประโยชน์เพื่อชุมชนบนความเชื่อด้านความเมตตาจากเทพเจ้า ฉะนั้นองค์กรทางด้านความเชื่อนี้จึงเป็นองค์กรสวัสดิการชุมชนที่สมาชิกชุมชนไม่ต้องสมทบรายได้แก่ศาลเจ้า แต่ศาลเจ้าจะสามารถหล่อเลี้ยงองค์กรได้จากการบริจาคเงินแก่ศาลเจ้าตามกำลังศรัทธาของสมาชิกภายในชุมชนเท่านั้นและไม่มีการเรียกเงินจากสมาชิกแต่ประการใด ซึ่งแต่ละรูปแบบสวัสดิการชุมชนสามารถสร้างรายได้เข้าศาลเจ้าเพื่อหล่อเลี้ยงศาลเจ้าและสมาชิกชุมชนให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้ โดยการสร้างสวัสดิการชุมชนของชาวจีนโป้เป้จะอยู่บนอัตลักษณ์ต่างๆ ของชาวจีนดังต่อไปนี้

(1) อัตลักษณ์ร่วมของชาวจีนทั้งหมด บนสวัสดิการด้านวัฒนธรรม เช่น การจัดงานแต่งงาน งานศพ การเปิดร้านใหม่ งานเทศกาลทิ้งกระจาด โดยวัฒนธรรมต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นอัตลักษณ์สำคัญของชาวจีนทั้งหลายอยู่แล้ว ซึ่งทางสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงจะเป็นตัวกลางในการจัดงานศพ (การจัดพิธีรดน้ำศพ) งานแต่งงาน หรืองานเปิดร้านใหม่ ตามรูปแบบธรรมเนียมของชาวจีนให้แก่สมาชิกภายในชุมชนตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบัน แม้ปัจจุบันกาลเวลาเปลี่ยนแปลงการจัดงานตามรูปแบบประเพณีเงินจะลดลง แต่ชาวจีนโป้เป้ยังนิยมจัดงานศพตามธรรมเนียมเงินอย่างการทำงต๋องอยู่ ทำให้ศาลเจ้ายังให้ความช่วยเหลือสมาชิกชาวโป้เป้ด้านงานศพอยู่เป็นประจำ ขณะที่การจัดพิธีการต่างๆ อาจลดความสำคัญลง เนื่องจากสมาชิกภายในชุมชนเน้นความสะดวกมากยิ่งขึ้น เช่น งานแต่งงานที่นิยมจัดงานตามโรงแรมมากขึ้น ดังนั้นทางศาลเจ้าจึงไม่จัดงานแต่งงานให้แก่สมาชิกภายในชุมชนเช่นอดีต แต่ทางศาลเจ้ายังมีส่วนร่วมในงานแต่งงานของสมาชิกภายในชุมชนอยู่ ด้วยการส่งข้อความยินดีจากศาลเจ้าและซองเงินจำนวนหนึ่ง เพื่อร่วมแสดงความยินดีแก่สมาชิกภายในชุมชนเหล่านั้น พร้อมทั้งแสดงความระลึกและความผูกพัน

ระหว่างสมาชิกภายในชุมชนอีกด้วย ขณะที่เมื่ออดีตสมาชิกภายในชุมชนโบว์เบ้มีการขยายกิจการเปิดร้านเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีการเปิดร้านใหม่ทางศาลเจ้าก็จะมียุทธศาสตร์สำคัญในการช่วยเป็นตัวกลางในการจัดพิธีเปิดร้านใหม่ให้แก่สมาชิกชาวโบว์เบ้ รวมถึงส่งข้อความแสดงความยินดี (ห่วยเลี้ยง) ให้แก่สมาชิกนั้นๆ แต่ปัจจุบันภายในตลาดโบว์เบ้มีร้านค้าทั้งค้าขายและอาศัยเต็มพื้นที่แล้ว จึงไม่มีร้านค้าใดเปิดร้านใหม่ภายในพื้นที่อีก

นอกจากนี้ทางศาลเจ้ายังเป็นศูนย์กลางในการจัดหาสิ่งของและรวบรวมสิ่งของจากสมาชิกภายในชุมชน เพื่อนำสิ่งของเหล่านั้นไปบริจาคให้แก่ผู้ยากไร้ตามพื้นที่ต่างๆ ด้วยรูปแบบการสงเคราะห์ ซึ่งชาวโบว์เบ้จะบริจาคสิ่งของต่างๆ เหล่านี้ตามประเพณีเงินอย่างเทศกาลทิ้งกระจาดเป็นประจำทุกๆ ปีนั่นเอง

(2) อัตลักษณ์ร่วมของชาวจีนแต่จิวบนรูปแบบสวัสดิการทางการเงินการค้ำ ซึ่งสวัสดิการทางการเงินการค้ำถือเป็นสวัสดิการบนพื้นฐานอัตลักษณ์ของชาวจีนแต่จิวที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากชาวจีนโบว์เบ้ส่วนใหญ่ล้วนเป็นชาวจีนแต่จิวที่นิยมการค้าขายเป็นหลัก ฉะนั้นรูปแบบสวัสดิการของชาวจีนแต่จิว จึงเกี่ยวพันกับการช่วยเหลือกันทางการเงินการค้ำหรือการหมุนเวียนทางการเงินเป็นหลัก ซึ่งตัวอย่างสวัสดิการทางการเงินการค้ำที่สำคัญของชาวจีน ได้แก่ การไปวัดสินค้า การยืมเงินจากศาลเจ้า ระบบแชร์ เป็นต้น โดยระบบการไปวัดสินค้าถือเป็นระบบการยืมหรือหมุนเวียนสินค้าระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มย่อยของตนเอง ซึ่งสามารถเอาสินค้าไปขายก่อนได้ โดยไม่จำเป็นต้องเอาเงินมาลงทุนซื้อสินค้าก่อน เมื่อขายสินค้าได้ ค่อยจ่ายเงินคืนให้แก่เจ้าของสินค้าที่แท้จริง ทำให้ผู้ที่อยู่ภายใต้ระบบสามารถได้กำไรทั้งคู่ อันแสดงถึงความไว้วางใจระหว่างผู้ค้าทั้งสองฝ่ายที่สามารถเอาสินค้าไปก่อน โดยที่ไม่ต้องกลัวว่าอีกฝ่ายจะคดโกงตนเองเช่นกัน รวมถึงระบบแชร์และระบบการยืมเงินศาลเจ้า ซึ่งเดิมการยืมเงินศาลเจ้ามีทั้งการยืมเงินเพื่อเป็นสิริมงคลแก่สมาชิกภายในชุมชน แต่อีกมุมหนึ่งก็มีการยืมเงินจากศาลเจ้ามาใช้จ่ายภายในร้านค้าต่างๆ ด้วย ต่อมาเมื่อสภาพเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง การขยายตัวของร้านค้าต่างๆ จึงเริ่มมากขึ้น ร้านค้าต่างๆ ไม่สามารถยืมเงินศาลเจ้าแค่ปีละครั้งพอเพียงเช่นอดีต เนื่องจากการยืมเงินศาลเจ้าจะทำได้เพียงการยืมในเทศกาลง่วนเซียวเท่านั้น ฉะนั้นสมาชิกภายในชุมชนโบว์เบ้จึงได้รวมกลุ่มย่อยขึ้นมากลายเป็นระบบแชร์อันเป็นระบบสวัสดิการทางการเงินประเภทหนึ่งที่ไว้ช่วยเหลือกันเองระหว่างสมาชิกภายในชุมชน โดยระบบแชร์ภายในชุมชนชาวจีนโบว์เบ้ การเป็ยแชร์จะสามารถบ่งบอกสถานะทางการเงินของสมาชิกภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้ที่เป็ยก่อนแสดงว่ามีความต้องการใช้เงินเป็นลำดับแรกๆ กว่าผู้ที่เป็ยทีหลัง รวมถึงผู้เป็นท้าวแชร์ที่สมาชิกภายในชุมชนพยายามช่วยเหลือ เพื่อให้ก้าวขึ้นมา

เป็นเจ้าแก่ออย่างร้านค้าตนเอง เป็นต้น ขณะเดียวกันระบบการยืมเงินศาลเจ้าก็ได้มีการปรับตัวมากขึ้น โดยปัจจุบันสามารถยืมเงินจากศาลเจ้าได้ตลอดเวลา ซึ่งมีผู้กู้ตั้งแต่หลักพันจนถึงสูงสุดสามแสนบาท โดยมีผู้ที่รับรู้เพียงไม่กี่คนเท่านั้น เพื่อเป็นการให้เกิดดีแก่ผู้ยืม ไม่ให้ผู้ที่ยืมเสียหายตาของตนเองต่อสมาชิกภายในชุมชนอีกด้วย

(3) อัตลักษณ์ร่วมของชาวจีนแต่จีวนระบบความปลอดภัย โดยภายในปัจจุบันทางสำนักงานศาลเจ้าได้ร่วมกับ อพปร. ร่วมกันเดินตรวจภายในพื้นที่ตลาดโป้เบ๊ รวมถึงมีการฝึกซ้อมการดับเพลิงทุกวันจันทร์แรกของทุกต้นเดือน มีจุดประสงค์หลัก 2 ประการคือ การดูแลสารทุกข์สุขของสมาชิกภายในชุมชน ป้องกันโจรขโมยและดูแลป้องกันอัคคีภัย ซึ่งคนภายนอกมักคาดคิดว่าโป้เบ๊เพียงมีการดูแลเรื่องความปลอดภัยเหล่านี้ภายหลังตลาดโป้เบ๊เกิดไฟไหม้เมื่ออดีต แต่แท้จริงแล้วชาวโป้เบ๊ได้มีการเดินตรวจด้วยตนเอง ตั้งแต่เริ่มรวมกลุ่มเป็นชุมชน เพื่อป้องกันกลุ่มอาชญากรรมต่างๆ และอัคคีภัยเมื่อในอดีต จนปัจจุบันปัญหาเรื่องอาชญากรรม ซ่องโสเภณี บ่อนการพนันหมดไปจากโป้เบ๊ในที่สุด รวมถึงเรื่องการดูแลและอำนวยความสะดวกการจราจรบริเวณหน้าตลาดโป้เบ๊อีกด้วย อันแสดงถึงความเข้มแข็งบนความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี

(4) อัตลักษณ์ร่วมของชาวจีนแต่จีวนระบบการสงเคราะห์ เนื่องจากชาวจีนโป้เบ๊ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของประเทศไทยผนวกกับวัฒนธรรมนิวาสะ อันเป็นผู้ให้เช่าที่แก่ชาวจีนโป้เบ๊ตั้งแต่อดีตและปัจจุบัน โดยชาวจีนได้ซึมซับวัฒนธรรมต่างๆ ของชาวไทยควบคู่กับอิทธิพลทางศาสนาพุทธ นิกายเถรวาทมาจากวัฒนธรรมนิวาสะ สร้างให้อัตลักษณ์ชาวจีนโป้เบ๊ได้รับการผสมผสานร่วมกับอัตลักษณ์ดังกล่าวควบคู่ โดยชาวจีนโป้เบ๊ได้สร้างสวัสดิการแบบการสงเคราะห์ด้วยการนำสิ่งของต่างๆ ไปร่วมบริจาคยังวัดบรมนิวาสเป็นประจำทุกเทศกาลสำคัญของชาวพุทธอย่างวันพระใหญ่ เช่น วันมาฆบูชา วิสาขบูชา อาสาฬหบูชา เป็นต้น โดยสิ่งของที่นำไปบริจาคจะมีทั้งเสื้อผ้า เงินทอง อาหารต่างๆ ที่สมาชิกภายในชุมชนร่วมกันนำมาบริจาคอย่างถ้วนหน้า ซึ่งหากเป็นชาวจีนทั่วไปจะไม่นิยมเข้าวัดแต่ประการใด จะนิยมเข้าศาลเจ้าเสียเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่ชาวจีนโป้เบ๊ได้รับการบูรณาการทางวัฒนธรรมสามารถเข้าทั้งวัดไทยและศาลเจ้าได้ควบคู่ นอกจากนี้ทุกปลายปีทางศาลเจ้าจะร่วมกับสมาคมข้างนอกร่วมกันนำสิ่งของต่างๆ ไปบริจาคยังพื้นที่หลากหลายภายในประเทศไทย ผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์ของตน มิติหนึ่งก็เพื่อทดแทนพระคุณแผ่นดิน สร้างประโยชน์แก่สังคม แต่อีกมิติหนึ่งถือเป็นการกระจายเข้าสู่สังคมผู้ด้อยโอกาสกว่าอีกครึ่งหนึ่ง

6.2.2 รูปแบบสวัสดิการสังคมแบบที่ต้องสมทบ นอกจากสำนักงานศาลเจ้าปืงเถ่ากง แล้วภายในชุมชนโบ้เบ๊ยังมีสมาคมอีกสมาคมหนึ่งถูกตั้งขึ้นมาภายหลัง จากสมาชิกภายในชุมชนโบ้เบ๊เอง โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิกภายในชุมชนโบ้เบ๊ บนมิติด้านการค้าขาย เนื่องจากอัตลักษณ์สำคัญประการหนึ่งของชาวแต่จิวคือการชอบการค้าขาย ฉะนั้นหากต้องการค้าขายให้เกิดประโยชน์และการช่วยเหลือกันระหว่างพวกพ้อง จำเป็นต้องสร้างให้เกิดการรวมกลุ่ม จนกลุ่มนั้นเกิดพลังทางการค้าและเกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแก่กลุ่มตนเอง ขึ้น สำหรับชาวจีนโบ้เบ๊ก็เกิดการรวมกลุ่มระหว่างสมาชิกภายในชุมชนจีน เพื่อผลประโยชน์ทางการค้ากับภายนอกชุมชนเช่นกัน ได้แก่ สมาคมชาวโบ้เบ๊นั่นเอง ซึ่งสมาคมชาวโบ้เบ๊เป็นสมาคมหนึ่งที่มีการเรียกเก็บค่าสมาชิกรายปีจากสมาชิกภายในสมาคม โดยมีการนำเงินจากสมาชิกไปบริหารงานภายในสมาคม เพื่อสร้างประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแก่ชาวโบ้เบ๊ด้วยตัวเอง สำหรับบทบาทของสมาคมชาวโบ้เบ๊ถือเป็นตัวแทนสำคัญของชาวโบ้เบ๊ในการทำหน้าที่เจรจาเรื่องการค้า หรือสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจเกี่ยวกับเสื้อผ้ากับภายนอกสังคม อันได้แก่ กลุ่มบริษัทนำเข้าเสื้อผ้าจากต่างประเทศ โดยบางประเทศจะมีการส่งเสื้อผ้าผ่านตัวแทน ซึ่งตัวแทนเหล่านี้จะทำการติดต่อผ่านสมาคมโบ้เบ๊อีกที ทางสมาคมโบ้เบ๊จะเป็นตัวกลางประสานระหว่างสมาชิกภายในชุมชนและบริษัทเหล่านั้นให้ได้ติดต่อระหว่างกัน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ตามนโยบายในการจัดตั้งสมาคมฯ ด้วยการจัดตั้งศูนย์บริการส่งออกโบ้เบ๊ (Bobae Export Service Center) เพิ่มเติม โดยการสนับสนุนของสมาคมโบ้เบ๊ เพื่อสนับสนุนสมาชิกภายในโบ้เบ๊ในการส่งออกเสื้อผ้าไปยังต่างประเทศ หรือหากมีการจัดงานเทศกาลเกี่ยวกับเสื้อผ้าทั้งในและต่างประเทศ ทางศูนย์บริการส่งออกโบ้เบ๊มีการแจ้งแก่สมาชิกผู้ต้องการไปแสดงสินค้ายังที่ต่างๆ พร้อมทั้งประสานและอำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิกเหล่านั้น หากต้องการเดินทางไปแสดงสินค้ายังต่างประเทศ โดยทางศูนย์ฯ จะร่วมมือกับหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการส่งออก คือ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ด้วยนั่นเอง

นอกจากนี้ ทางสมาคมโบ้เบ๊มักร่วมมือกับหน่วยงานทางภาครัฐหรือสำนักงานเขตต่างๆ ร่วมกันนำสินค้าของโบ้เบ๊อย่างเสื้อผ้าใหม่ เพื่อนำไปบริจาคแก่ผู้ผู้ถิ่นทุรกันดารแต่ประสบภัยหนาวในช่วงใกล้ปีใหม่เป็นประจำทุกปี ถือเป็นสวัสดิการทางการค้าการสงเคราะห์แก่ผู้ด้อยโอกาสเช่นกัน

7. อภิปรายผลการศึกษา

อัตลักษณ์ของชาวจีนโพ้เบ๊ ประกอบด้วย อัตลักษณ์ต่างๆ 3 อัตลักษณ์ ได้แก่ อัตลักษณ์ ความเป็นจีนที่ชาวจีนทั่วไปไม่ว่าอยู่ที่ประเทศจีนหรือไม่ ก็ปฏิบัติตาม ตั้งแต่ระบบคิด การปฏิบัติตามประเพณีสำคัญตามเทศกาลหรือพิธีกรรมต่างๆ ที่ชาวจีนปฏิบัติ เช่น ประเพณีทิ้งกระจาด พิธีงานศพ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการหรืองานวิจัยเกี่ยวกับชาวจีน เช่น พัทธา กิจปฐมมงคล สมบูรณ์ สุขสำราญ หรือ พรพรรณ จันทโรนานนท์ ที่เสนอถึงรูปแบบความเชื่อ แนวคิด ปรัชญา วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ของชาวจีน ที่ชาวจีนทั่วไปมีลักษณะที่สอดคล้องกัน ตั้งแต่แนวคิด ปรัชญาความเชื่อของลัทธิเต๋า ขงจื้อ และพุทธนิกายมหายาน รวมถึงรูปแบบประเพณีตั้งแต่เกิด กระทั่งตายของชาวจีน เป็นต้น ซึ่งชาวจีนโพ้เบ๊ส่วนใหญ่ยังคงยึดรูปแบบเหล่านั้นอยู่ โดยเฉพาะช่วงผู้สูงอายุถึงวัยกลางคนนั่นเอง ขณะที่อัตลักษณ์ความเป็นแต่จิ๋ว นั้น ทั้งที ธีระเสรี ประเสริฐ โอสถาปนุ และ นรา รัตนรุจ ได้วิจัยว่าชาวจีนที่อพยพเข้ามายังประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่เป็นชาวจีนแต่จิ๋วมากกว่าชาวจีนถิ่นฐานอื่น ซึ่งชาวจีนโพ้เบ๊เป็นนั้นก็ล้วนเป็นกลุ่มของชาวจีนแต่จิ๋วเกือบทั้งหมดเช่นกัน โดยอัตลักษณ์ที่สำคัญที่สุดของชาวจีนแต่จิ๋ว ได้แก่ การพูดภาษาจีนสำเนียงแต่จิ๋ว นั่นเอง กล่าวคือ เมื่อชาวจีนโพ้เบ๊พูดภาษาจีนแต่จิ๋วแล้ว ชาวจีนเหล่านั้นจะรู้สึกเสมือนว่าเป็นเครือญาติกัน เกิดการช่วยเหลือระหว่างกันขึ้น นอกจากนี้อัตลักษณ์ที่สำคัญของชาวจีนแต่จิ๋วคือ ชอบการค้าขาย ซึ่งชาวจีนโพ้เบ๊ก็ค้าขายเสื้อผ้า จนตลาดโพ้เบ๊กลายเป็นตลาดค้าส่งเสื้อผ้าที่มีมูลค่าสูงสุดในประเทศไทย รวมถึงแซ่ของชาวจีนแต่จิ๋ว ที่แสดงถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันหรือศาลเจ้าปึงเถ่ากง อันเป็นศาลเจ้าที่เคารพของชาวจีนแต่จิ๋วและศูนย์รวมจิตใจของชาวจีนโพ้เบ๊ด้วย ซึ่งตามความเชื่อของชาวโพ้เบ๊เชื่อว่าเพราะศาลเจ้าปึงเถ่ากงจึงทำให้การค้าของโพ้เบ๊เจริญรุ่งเรือง กระทั่งทุกวันนี้

สุดท้ายอัตลักษณ์การผสมผสานระหว่างชาวไทยและชาวจีน เนื่องจากชาวจีนโพ้เบ๊รุ่นแรกเป็นชาวจีนที่อพยพเข้ามาอาศัยยังประเทศไทย จึงได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมของประเทศไทย นอกจากนี้พื้นที่ของโพ้เบ๊เป็นพื้นที่เช่าของวัดบรมนิวาส ซึ่งเป็นศาสนาพุทธนิกายเถรวาท ฉะนั้นชาวจีนโพ้เบ๊จึงได้รับการบูรณาการทางด้านอัตลักษณ์เข้ากับประเทศไทยและศาสนาพุทธเถรวาทจนชาวจีนโพ้เบ๊ส่วนใหญ่ นิยมการเข้าวัดทำบุญ สวดมนต์ หรือบริจาคสิ่งของ เงินทองแก่ทางวัด รวมถึงสังคมนาถนอมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบแทนสังคมไทยหรือประเทศไทย ที่ทำให้ชาวจีนเหล่านั้นมีพื้นที่อาศัยและทำมาหากิน จนกระทั่งสร้างเนื้อสร้างตัวจนวันนี้ได้

ขณะเดียวกันเมื่อชาวจีนไต้เบ๊ได้อพยพมาอาศัยยังพื้นที่ไต้เบ๊ในช่วงแรกนั้น ความเป็นอยู่ของชาวจีนเหล่านั้นยังไม่ได้ดีมากนัก ด้วยอัตลักษณ์ความเป็นจีน จึงทำให้ชาวจีนไต้เบ๊รวมกลุ่มกันขึ้นและคอยให้การช่วยเหลือระหว่างสมาชิกภายในชุมชน กระทั่งสมาชิกภายในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดของรพีพรรณ คำหอม และ ยูพา วงศ์ไชย จากการจัดรูปแบบสวัสดิการมาประยุกต์และกำหนดกรอบของสวัสดิการชุมชนขึ้นมา จนพบว่าชุมชนไต้เบ๊มีรูปแบบสวัสดิการ 2 รูปแบบ คือ สวัสดิการชุมชนแบบไม่สมทบ กล่าวคือ สมาชิกภายในชุมชนไม่ต้องจ่ายเงินแก่สวัสดิการชุมชนรูปแบบนี้เลยก็ได้ หรือจะให้ก็ได้ตามแต่ความสมัครใจของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นรูปแบบแรกที่เกิดขึ้นภายหลังการรวมกลุ่มระหว่างสมาชิกภายในชุมชนไต้เบ๊ขึ้นมา โดยสมาชิกชุมชนจะอาศัยสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากง ภายใต้ศาลเจ้าปึงเถ่ากงเป็นตัวกลางในการจัดสวัสดิการรูปแบบต่างๆ สนองความต้องการหรือแก้ปัญหาภายในกลุ่มของตนเอง ซึ่งสมาชิกชุมชนจะร่วมกันบริจาคเงินตามกำลังทรัพย์ของตนเอง ผู้ใดมีมากบริจาคมาก ผู้ใดมีน้อยบริจายน้อย เพื่อให้ศาลเจ้านำเงินเหล่านั้นไปหล่อเลี้ยงศาลเจ้าหรือสมาชิกผู้ด้อยกว่าต่อไป ทางหนึ่งถือเป็นการกระจายซ้ำจากผู้ที่มีมากกว่าไปสู่ผู้ที่มีน้อยกว่าอีกด้วย และรูปแบบที่สองคือสวัสดิการแบบสมทบ ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มต้องเสียเงินค่าสมาชิกเป็นเงินรายปีแก่สมาคม เพื่อให้สมาคมนำเงินรายได้เหล่านั้นมาบริหารงานภายในสมาคมและสร้างประโยชน์ให้แก่สมาชิกภายในกลุ่มต่อไป กลายเป็นว่าการที่สมาชิกชุมชนไต้เบ๊สร้าง 2 องค์การดังกล่าวขึ้นมาภายในชุมชน สามารถตอบสนองความต้องการทางด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองได้ภายในตนเอง จนสามารถสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนของตนเองได้

สำหรับรูปแบบสวัสดิการชุมชนภายในชุมชนไต้เบ๊นั้น ผู้วิจัยได้จัดรูปแบบจากสวัสดิการชุมชนฐานพัฒนา ตามคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการแห่งชาติ หรือ ประกาศ ปิ่นตบแต่ง สุภา ไยเมือง และ บัญชร แก้วส่อง โดยสร้างกรอบรูปแบบสวัสดิการชุมชนที่สมาชิกชาวจีนไต้เบ๊ได้รับจากองค์กรทั้งสองดังต่อไปนี้

7.1 สวัสดิการด้านวัฒนธรรม โดยเป็นพื้นฐานสำคัญสุดประการหนึ่งภายในชุมชนไต้เบ๊แห่งนี้ เนื่องจากตั้งแต่อดีตสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงจะเป็นผู้บริหารจัดการงานทางด้านวัฒนธรรม พิธีกรรมต่างๆ แก่สมาชิกภายในชุมชน ตั้งแต่งานเปิดร้าน งานแต่งงาน งานศพของสมาชิก หรือเทศกาลของชาวจีนอย่างเทศกาลง่วนเซียว ทั้งกระจาด เป็นต้น นอกจากนี้ศาลเจ้ายังเป็นเสมือน

ศูนย์กลางความสามัคคีระหว่างสมาชิกชุมชน เมื่อเกิดกรณีพิพาทระหว่างสมาชิกภายใน โป้เบ้
ทางสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงก็จะเข้าไปไกล่เกลี่ยระหว่างคู่พิพาทให้ จนลดปัญหาระหว่างสมาชิก
ภายในชุมชนได้

7.2 **สวัสดิการด้านความปลอดภัย** โดยช่วงแรกของการตั้งชุมชนนั้น โป้เบ้ยังประสบปัญหา
เรื่องอาชญากรรม ซ่องโสเภณี ยาเสพติดอยู่ กระทั่งสมาชิกชุมชนได้รวมกลุ่มกันขึ้นมาจนมีความ
เข้มแข็งขึ้น สมาชิกเหล่านั้นได้ร่วมกันตรวจตราพื้นที่โป้เบ้ทุกวัน กระทั่งปัญหาต่างๆ ได้หมดไป
จากชุมชนโป้เบ้ กระทั่งปัจจุบันชุมชนโป้เบ้ได้ร่วมมือกับ อพปร.เดินตรวจพื้นที่ของตนเองเช่นเดิม
รวมถึงตรวจตราเรื่องอักษิภัย เพื่อป้องกันอักษิภัย เนื่องจากตลาดโป้เบ้เป็นตลาดที่มีพื้นที่ติดกัน
ทั้งหมด หากเกิดอักษิภัยขึ้นก็อาจเกิดอันตรายต่อพื้นที่ทั้งหมดได้ โดยชุมชน โป้เบ้จะมีการฝึกอบรม
และตรวจสอบด้านการใช้เครื่องดับเพลิงกันเป็นประจำทุกจันทร์แรกของต้นเดือนอีกด้วย

7.3 **สวัสดิการทางด้านเศรษฐกิจ การเงิน** เนื่องจากตลาดโป้เบ้นั้นเป็นตลาดค้าส่งเสื้อผ้า
ที่ใหญ่ที่สุดและมีมูลค่าสูงสุดของประเทศไทย อันแสดงถึงความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของ
โป้เบ้ได้เช่นกัน แต่ภายใต้ความเข้มแข็งนั้น แท้จริงแล้วชาวจีน โป้เบ้ได้มีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกัน
ทางด้านเศรษฐกิจหลากหลายมิติ โดยสำนักงานศาลเจ้าปึงเถ่ากงถือเป็นตัวกลางสำคัญในการ
ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สมาชิกเหล่านั้น ผ่านการกู้ยืมเงินศาลเจ้า ซึ่งคนจำนวนมาก
อาจคิดว่าการยืมเงินจากศาลเจ้านั้น เพื่อความเป็นมงคลแต่เพียงอย่างเดียว แต่แท้จริงแล้วภายใน
ชุมชนโป้เบ้มีการให้สมาชิกกู้ยืมเงินได้ตั้งแต่หลักพันจนถึงหลักแสน เพื่อนำเงินไปหมุนเวียน
ทางด้านธุรกิจได้ก่อน โดยไม่มีการเปิดเผยรายชื่อผู้กู้ยืมแก่สมาชิกทั่วไป เพื่อรักษาเกียรติของ
สมาชิกท่านนั้นๆ รวมถึงระบบการเล่นแชร์ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือทางการเงินกันเองระหว่าง
สมาชิกภายในกลุ่มย่อยของโป้เบ้

นอกจากนี้ สมาคม โป้เบ้ยังให้การช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจแก่สมาชิกภายในชุมชน
เช่นกัน โดยสมาคมจะคอยเป็นผู้ติดต่อระหว่างบริษัทหรือตัวแทนจากต่างประเทศ เพื่อสร้างรายได้
ให้แก่สมาชิกภายในกลุ่มเพิ่มเติม รวมถึงติดต่อกับหน่วยราชการ เช่น กรมส่งเสริมการค้าส่งออก
สำหรับการแสดงสินค้ายังต่างประเทศ สร้างช่องทางหรือขยายการจัดจำหน่ายให้แก่สมาชิกโป้เบ้
เพิ่มมากขึ้น

7.4 **สวัสดิการด้านนันทนาการ** ภายใต้การจัดการงานของศาลเจ้าตลอดปี จะมีการจัดจิวขึ้นมา เพื่อแสดงการขอบคุณต่อศาลเจ้า แต่มีอีกหนึ่งก็เพื่อให้สมาชิกภายในชุมชน โป้เบ๊ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ หรือสมาชิกทั่วไปได้ผ่อนคลายความเครียดหรือรวมกลุ่มกันเพื่อพูดคุยกระชับความสัมพันธ์ระหว่าง สมาชิกภายในกลุ่ม เนื่องจากตลอดทั้งปีชาวจีน โป้เบ๊จะมุ่งเน้นด้านการค้าเสียเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้น เมื่อถึงเทศกาลที่จัดขึ้นโดยศาลเจ้า ก็จะมีจิวขึ้นมาแสดง สร้างความบันเทิงแก่สมาชิกชาว โป้เบ๊

7.5 **สวัสดิการด้านการสงเคราะห์** กล่าวได้ว่าชุมชน โป้เบ๊มีพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจที่ แข็งแกร่งเป็นอย่างมาก สร้างให้สมาชิกภายในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี จนสมาชิกภายในชุมชน เริ่มต้องการตอบแทนแผ่นดินไทย ด้วยการให้ความช่วยเหลือแก่สังคมไทยผ่านสำนักงานศาลเจ้า ปึงเถ่ากงและสมาคมโป้เบ๊ โดยทั้งสององค์กรจะเป็นตัวกลางของสมาชิกในการรวบรวมสิ่งของ ต่างๆ เช่น เสื้อผ้า เงินทอง สินค้าอุปโภคและบริโภค เพื่อนำไปบริจาคยังพื้นที่หลากหลายของ ประเทศไทย รวมถึงวัดบรมนิวาสน์ที่มีการนำสิ่งของไปบริจาคอยู่เสมอ เนื่องจากว่าชาวจีน โป้เบ๊รู้สึก สำนึกต่อบุญคุณที่ทางวัดมีต่อชาวจีน โป้เบ๊ ซึ่งให้เช่าพื้นที่ทำมาหากินด้วยราคาถูกตั้งแต่อดีตกระทั่ง ปัจจุบัน ขณะที่สมาคมโป้เบ๊มักให้การร่วมมือกับหน่วยงานราชการต่างๆ เช่น เขตป้อมปราบศัตรู- พาย กระทรวงพาณิชย์ ฯลฯ ในการขอรับบริจาคสินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เพื่อนำไปช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาสในถิ่นทุรกันดารต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 การสนับสนุนให้ภาคประชาชนหรือภาคชุมชนร่วมกันสร้างระบบสวัสดิการ ชุมชนในแต่ละชุมชนเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชนขึ้น

8.1.2 การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายและการรวมกลุ่มระหว่างสมาชิกภายในชุมชน สำหรับผู้วิจัยถือว่าการสร้างเครือข่ายของสมาชิกภายในชุมชน โป้เบ๊ในรูปแบบต่างๆ ถือเป็นสาเหตุ สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ที่จะทำให้การจัดสวัสดิการชุมชนมีโอกาสประสบความสำเร็จจากการร้อย เรียงกลุ่มเครือข่ายระหว่างสมาชิกต่างๆ ให้มีส่วนร่วมและดำเนินกิจกรรมของสวัสดิการชุมชน ร่วมกัน เนื่องจากการจัดสวัสดิการชุมชนขึ้นมา แม้จะสร้างขึ้นเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีระหว่าง

สมาชิกภายในชุมชน แต่หากปราศจากการมีส่วนร่วมของเครือข่ายสมาชิกหรือมีสมาชิกเข้าร่วมเพียงจำนวนน้อย รูปแบบสวัสดิการชุมชนก็คงไม่สามารถประสบความสำเร็จได้

8.1.3 การสนับสนุนให้เกิดการพัฒนา เพิ่มศักยภาพและการสร้างกลุ่มผู้นำที่มีคุณภาพภายในชุมชน เนื่องจากกลุ่มผู้นำภายในชุมชนถือเป็นกลไกสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการบริหารจัดการสวัสดิการชุมชนภายในชุมชนนั้นๆ หากกลุ่มผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือความสามารถด้านการบริหารจัดการ ความเป็นที่เคารพของสมาชิกชุมชน ความไว้วางใจ ความเสียสละ ก็จะไม่สามารถบริหารสวัสดิการชุมชนให้ประสบความสำเร็จได้

8.1.4 การสนับสนุนให้เกิดการเสาะแสวงหาทุนทางสังคมของตนเองมาใช้ รวมถึงสร้างทุนทางสังคมใหม่ที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของตนเอง เพื่อสร้างรูปแบบสวัสดิการชุมชนและความยั่งยืน

8.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

8.2.1 สำหรับชุมชนชาวจีนสามารถอาศัยทุนทางสังคมบนอัตลักษณ์ความเป็นจีน เช่น ศาลเจ้าหรือสมาคมต่างๆ ในการดึงความมีส่วนร่วมและสร้างกิจกรรมต่างๆ ภายใต้รูปแบบสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีและเรียกร้องผลประโยชน์เพื่อกลุ่มผลประโยชน์ของตนเอง

8.2.2 การใช้หลักความเป็นธรรมในระบบสวัสดิการชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีแก่สมาชิกชุมชนในที่สุด ในแต่ละชุมชนล้วนมีผู้ร่ำรวยและผู้ยากจนกว่า จนเกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมขึ้น ฉะนั้นมิติหนึ่งของรูปแบบสวัสดิการชุมชนต้องตระหนักในความเป็นธรรมบนรูปแบบสวัสดิการชุมชน โดยผู้ที่มีมากกว่าต้องรู้จักคำว่าเสียสละหรือผู้ที่มีมากกว่าต้องรู้จักหันกลับมาแบ่งปันให้แก่ผู้ที่มีน้อยกว่าตามศักยภาพและฐานะของแต่ละบุคคล ขณะเดียวกันเชื่อว่าผู้ที่มีน้อยกว่าจะรู้จักการรับแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากผู้ที่มีน้อยกว่าต้องรู้จักเสียสละคืนกลับสู่ชุมชนเช่นเดียวกันตามสภาพที่ตนเองจะสามารถเสียสละได้ เพื่อให้ตนเองไม่ใช่ผู้รับแต่เพียงอย่างเดียวและอยู่ในฐานะผู้ให้ด้วยกันทั้งคู่

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2555). *ข้อมูลการจดทะเบียนการค้า พ.ศ.2555*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนา
ธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์.

กุสุมา พิเสฏฐศลาศัย. (2542). *ผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจไทยต่อธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูป :
กรณีศึกษาชุมชน โขไ้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์.

ขจักษ์ บุรุษพัฒน์. (2517). *ชาวจีนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2540) *แผนพัฒนาสวัสดิการสังคมและสังคม
สงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2540-2544)*. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภากการพิมพ์.

คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. (2549). *แผนพัฒนาสวัสดิการสังคมและสังคม
สงเคราะห์แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2545-2549)*. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภากการพิมพ์.

งามพิศ สัตย์สงวน. (2538). *หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร. (2547). *สวัสดิการชุมชน: แนวคิดแนวทางการสร้างองค์ความรู้และ
การพัฒนาชุมชนไทย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2550). *บทสังเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน
และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: แอดิชั่นเพรส โปรดักส์ จำกัด.

คารณี ถวิลพิพัฒนกุล. (2544). *กระบวนการเป็นเมืองกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศ
กำลังพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์ เจริญเมือง. (2545). *เมืองยั่งยืน: แนวคิดและประสบการณ์ของตะวันตก.
เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.

ถาวร จารุกิตติชัย. (2541). *สะพานในกรุงเทพมหานครและสะพานในรัชกาลที่ 5*. กรุงเทพฯ: เอสที
พีเวิร์ลมีเดีย.

เทพชู ทับทอง. (2535). *เล่าเรื่องไทย ๆ เล่ม2*. กรุงเทพฯ: สองเรา.

- ธีระ ศรีธรรมรักษ์ และวิทย์ ชนะภัย. (2538). รายงานการวิจัยเรื่องอนาคตของประเทศไทยกับการออกกฎหมายสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2543). ทูตทางสังคม. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน.
- นิยพรรณ วรรณศิริ. (2540). มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- แน่นน้อย ศักดิ์ศรี, ม.ร.ว. (2532). การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเมืองด้านกายภาพในเขตกรุงรัตนโกสินทร์: ตำแหน่งที่ตั้งและความสัมพันธ์ต่อเนื่องของวัง วัด สถานที่ราชการ บ้าน ตลาด คลอง สะพาน ถนน. กรุงเทพฯ: กองทุนสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- บุญยง ชื่นสุวิมล. (2551). ไข้ไข้ความเปลี่ยนแปลงของระบบครอบครัวชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนกับประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมาวดี โพนกุล ชูชุกิ. (2552). สวัสดิการชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล. (2552). ศิลปะจีนสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ศรีวัลย์. (2545). สงครามโลกครั้งที่ 1-2 และสงครามเกาหลี. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประภาวดี จตุวิริยะพรชัย. (2538). ความเชื่อและพิธีกรรมของชาวจีนกลุ่มภาษาต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันทโท จันทร). วัดบรมนิวาสวรวิหาร แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน. วารสารธรรมจักษุ, 83(6).
- พลกุล อังกินันท์. (2515). บทบาทชาวจีนในประเทศไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประจักษ์การพิมพ์.
- ภูวคต ทรงประเสริฐ. (2531). บูรณาการแห่งชาติและการดำรงความเป็นจีน : บริบทของประวัติศาสตร์ภาคใต้ในรอยร้าวของสังคมไทย บูรณาการกับปัญหาความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรสยามการพิมพ์.

- รตพร ปัทมเจริญ. (2544). *บทบาทของศาลเจ้าจีนในการชำระอัตลักษณ์ชาติพันธุ์: ศึกษากรณีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2554). *สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2521). *ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- วนิดา จำเริญ. (2543). *ศาสนาเปรียบเทียบ*. กรุงเทพฯ: พรวานนการพิมพ์.
- วรวุฒิ โรมรัตนพันธ์. (2548). *ทุนทางสังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- วรวุฒิ โรมรัตนพันธ์. (2555). *ทุนทางสังคมกับแนวคิดตะวันออก*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วศิน อินทสระ. (2550). *สวรรค์ นรก บุญ บาป ในพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: เม็ดทราย.
- วินัย เดชนที. (2545). *การอยู่อาศัยของลูกจ้างในชุมชน โป้แป้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศันสนีย์ จีระศิลป์ชัย. (2540). *ชื่อบ้านนามเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- ศูนย์ข้อมูลสิ่งทอเชิงลึก. (2555). *สถิติสิ่งทอไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการสำรวจสิ่งทอญี่ปุ่นเชิงลึก.
- ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์. (2539). *พัฒนาการการดำเนินธุรกิจและการชำระเอกลักษณ์ธุรกิจแบบจีน: กรณีศึกษาสองตระกูล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภานัน ลิทธิเลิศ และคณะ. (2553). *ทุนทางสังคมของโรงเรียนเขตพื้นที่ให้บริการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2550). *สวัสดิการชุมชนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ. (2530). *ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนชาวจีน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบูรณ์ สุขสำราญ, แสวง รัตนมงคลมาศ, เนตรนภิส นาควัชร, และ ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2530). *ชุมชนจีน: ความต่อเนื่องและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมพันธ์ เตชะอธิก. (2547). *ศัพท์พัฒนาเพื่อชุมชนและสังคม*. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- สถณี อาชวานันทกุล. (2553). *ทุนนิยมมีชีวิตธุรกิจมีหัวใจ*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สถณี อาชวานันทกุล. (2551). *ทุนนิยมที่มีหัวใจ: ทางเลือกใหม่ในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเพ่นท์บุ๊ก.
- สถณี อาชวานันทกุล. (2551). *นายธนาคารเพื่อคนจน*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- สนิท สัมครการ. (2544). *การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาการของสังคม*. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมภาร พรหมทา. (2542). *พุทธปรัชญา มนุษย์สังคมและปัญหาจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุวรรณ รื่นยศ. (2521). *กรมประชาสงเคราะห์*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสงเคราะห์.
- สุวิทย์ สุทธานุกุล. (2531). *ชนกลุ่มน้อยกับความมั่นคงของชาติ: ประสบการณ์ของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ.
- สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม. (2543). *ทุนทางสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม.
- เสน่ห์ จามริก. (2538). *บทวิเคราะห์ว่าด้วยการศึกษากับการวิจัยและพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนเพื่อการวิจัย.
- เสน่ห์ ญาณสาร. (2543). *ประวัติแนวความคิดทางภูมิศาสตร์ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสน่ห์ ญาณสาร. (2546). *ประวัติแนวความคิดทางภูมิศาสตร์ร่วมสมัย*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แสวง รัตนมงคลมาศ. (2531). *บูรณาการชาติ: กรณีชาวจีนในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ.
- อภิญา เวชชัย. (2547). *การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและคนด้อยโอกาส: กลุ่มคนจนผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา พงศาพิชญ์. (2545). ความหลากหลายทางวัฒนธรรม: กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย หิรัญโต. (2519). สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ: แพร์พิตยา.

อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2541). การระดมทุนเพื่อสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

เอนก นากะบุตร. (2545). ทุนทางสังคมและประชาสังคมในเมืองไทย. กรุงเทพฯ: สำนักกองทุนเพื่อสังคมธนาคารออมสิน.

บทความวารสาร

ดาเรศ ชูยก. (2549). ทุนทางสังคมกับนักพัฒนา. วารสารพัฒนาชุมชน, 44(8), 10-11.

นนุช ศรีสุข. (2555). สวัสดิการชุมชนในประเทศไทย. วารสารร่วมพฤษ, 30(2).

วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล. (2552). อัตลักษณ์ของชาวไทยเชื้อสายจีนท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม. วารสารปาริชาติ, 22(1), 140-152.

สมศักดิ์ สามัคคีธรรม. (2554). วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2(1).

วิทยานิพนธ์

จินตนา กาศมณี. (2557). การจัดสวัสดิการชุมชนโดยภาคประชาชนในกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชน เขตคันนายาว. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกริก, คณะศิลปศาสตร์.

จิราภา ธนาไชยสกุล. (2544). บทบาทด้านการค้าและการผลิตของย่านไต้เบ๊. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะสถาปัตยกรรม.

ชนินทร์ วะสีนนท์. (2549). การจัดการสวัสดิการชุมชนของเครือข่ายอินแปง: กลไกกระบวนการจัดการตนเอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

ทวี ชีระวงศ์เสรี. (2516). สถานภาพทางกฎหมายของชาวจีนในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์.

- พัชรา กิจปฐมมงคล. (2547). *พิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลนครนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2551). *การสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดบุรีรัมย์*. (ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะสังคมศาสตร์.
- พรพรรณ เตียรักษ์กิจสกุล. (2535). *พัฒนาการบทบาทของสมาคมชาวจีนในกรุงเทพฯที่มีต่อคนไทยเชื้อสายจีน (พ.ศ.2485-2535)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมและมานุษยวิทยา.
- ภูวคต ทรงประเสริฐ. (2519). *นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีนในประเทศไทย (พ.ศ. 2475-2500)*. (วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์.
- วันเพ็ญ วอกลาง. (2541). *กระบวนการปรับตัวและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะอยู่ถาวรของแรงงานอพยพจากประเทศพม่า: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, สาขาวิชาประชากรศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย .
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2549). *การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขตจังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะสังคมศาสตร์.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2530). *การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนสองแห่งในจังหวัดขอนแก่น: หมู่บ้านอัมพวันและหมู่บ้านคาก่อนคุณ จังหวัดขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- สิริยา รัตนช่วย. (2550). *ผลกระทบของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่อความผูกพันพรรคการเมืองของประชาชนในภาคใต้: ศึกษาอำเภอเมืองและอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์.

Books and Book Articles

Antonio S. Cua. (1998). *Moral Vision and Tradition: Essays in Chinese Ethics*. Washington, D.C.: Catholic University of America Press.

Boonsong Punyodyan. (1971). *Chinese-Thai Differential Assimilation in Bangkok*. New York: Cornell University.

Bourdieu, P. (1986). *The Forms of Capital: Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Polity Press.

Coleman, James. (1988). *Social Capital in the Creation of Human Capital*. United State of America: American journal of sociology.

Cerese, R.P. (1974). *Expectations and Reality: A case study of return migration of the United States to Southern Italy*. International Migration Review Summer, 8.

De Paul, Michael and Zagzebski, Linda. (2003). *Intellectual Virtue*. Oxford: Oxford University Press.

Field, John. (2003). *Social Capital*. London: Rout ledge.

Foster, George M. (1960). *Culture and the conquest: American Spanish Heritage*. Chicago: Quadrangle.

Friedlander, W, A. (1968). *Introduction to Social Welfare*. New Jersey: Prenlic-Hall, Inc.

Fukuyama F. (1999). *Social Capital and Civil Society*. Prepared for delivery at the IMF Conference on Second Generation Reform. Retrieved from <http://www.imf.org/external/pubs/ft/seminar/1999/reforms/fuguyama.html>.

Gould, Julius and Kolb, William L, eds. (1964). *A Dictionary of Social Sciences*. New York: Unesco.

Graham, Harry L. (1985). *Maintaining the spirit of place: A Process for the preservation of town character*. Mesa: PDA.

- Hsiung, James chieh. (1992). *China Bitter Victory: The war with japan 1937-1945*. United States of America: M.E.Sharpe.
- Kathlyn, Gay. (2008). *Mao zedong's China*. Minneapolis: Twenty-first Century books.
- Kotler, P. (1984). *Marketing management, analysis, planning, implementation, and control*. Englewood Cliff: Prentice Hall. Kluckhohn, Clyde. (2014). *Mirror for Man*, New York: Fawcett.
- Lee, Sun-Hee. (1985). *Why people intend to move: Individual and Community level factors of out migration in the Philippines*. Boulder: Westview Press.
- Legge, J., tran. (1893). *Confucius analects*. Retrieved from <http://www.Chinapage.com/Confucius/classic/english.html>.
- Legge, J., tran. (1996). *I Ching: The book of change*. New York: Random Value.
- Legge, J., tran. (1992). *The Ch'un Ts'ew with the Tso Chuen*. Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Legge, James. (1966). *The Confucian Analects*. Hong Kong: Wei Tung Book Store.
- Legge, J., tran. (1978). *The religion of china: Confucianism and Taoism describe with Chistianity*. London: Hodder and Stoyghton.
- Legge, J., tran. (1898). *The Shi ching*. Retrieved from <http://etext.lib.virginia.edu/conditions.html>.
- Legge, J., tran. (1899). *The Shu ching*. Retrieved from <http://www.Chinapage.com/Confucius/classic/english.html>.
- Legge, J., tran. (1968). *The sacred book of China: the text of Confucianism*. Delhi: Motial Banasidass.
- Lianos, T.P. (1975). *Flow of Greek out migration and return migration*. International Migration Review Summer.
- Liu, Yuli. (2004). *Journal of Chinese Philosophy*, 31(3), 363–376.

- Locke, John. (1824). *Two Treatises of Government*. London: C.Baldwin Printer. Palen, J.J. (1987). *The Urban world*. New York: McGraw-Hill Publishing Company.
- Pornrawee Seeluangsawat. (2002). *A Study of social capital from Thai perspectives*. (Master's Thesis). Mahidol University, Institute of Language and Culture for Rural Development.
- Prahalad, C. K., & Hart, S. (2002). *The fortune at the bottom of the pyramid*. New Jersey: Wharton School Pub.
- Putnam, Robert D. (1993). *Making Democracy Work*. New Jersey: Princeton University Press.
- Skinner, W. G. (1957). *Chinese society in Thailand: An analytical history*. New York: Cornell University Press.
- Solmsen, Friedrich. (1983). *Plato and The Concept of The Soul*. Tennessee: University of Pennsylvania Press.
- Turner, J. (1974). *Development and Administration: Operational Implication for Social welfare*. New York: Unitates Committee, International Council on Social Welfare.
- Waterfield, Robin. (1990). *Conversations of Socrates*. London: Penguin Classic.
- Wilson, Robert and Schulz, David. (1978). *Urban Sociology*. United State of America: Prentice Hall PTR.
- Zimmer, Heinrich. (1974). *Myths and Symbols in Indian Art and Civilization*. New Jersey: Princeton University Press.

